

İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ İKTİSAT BÖLÜMÜ ÖĞRETİM ÜYESİ

Muhittin Adıgüzel

Bize kendinizden kısaca bahsedermisiniz ?

1958 yılında İzmit-Ketenciler Köyünde doğdum. İstanbul Haydarpaşa Lisesi mezunuyum. İstanbul Teknik Üniversitesi Kimya Mühendisliği Fakültesini , İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesini ve Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdim. Gazi Üniversitesinde İktisat Yüksek Lisansımı, İstanbul Üniversitesinde İktisat Doktoramı yaptım. 1982-1999 yılları arasında kamu kurum ve fabrikalarında Arge ve üretim projelerinde görev aldım, yönetici olarak çalıştım. 2004-2007 yılları arasında Türkiye Kalkınma Bankasında Yönetim Kurulu üyesi olarak görev yaptım. 1999-2000 arasında bir yıl Ankara Barosunda Avukatlık stajımı yaptım. 2000 yılından itibaren Ankara Barosu üyesiyim. Aralık 2012'den itibaren İstanbul Ticaret Üniversitesi'nde İktisat Bölümü Öğretim Üyesi ve Üniversite İş Dünyası İlişkileri Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü olarak görev yapıyorum. Üniversitemiz-İTO ve KOSGEB'nın oluşturduğu TEKMER'de Kurul üyesiyim. Üniversitemiz ve İTO arasındaki protokol bağlamında İTO Mobilya ve Kumaş Komitelerinde Danışman Öğretim Üyesi olarak görev yapıyorum. Kalkınma Bankacılığı konusunda iki kitabım yayınlandı. Küreselleşme, Küresel Rekabet ve Rekabet Gücü, Teknolojinin Küreselleşmesi, Türkiye Ekonomisi konularında yayınlanmış altı kitabım bulunmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıyım.

Küreselleşme ve Küresel rekabet konularında çalışmalarınızı biliyoruz. Bugünki Dünya ekonomisi, küreselleşme ve küresel rekabet konularındaki görüşlerinizi özetlermisiniz?

Günümüz Dünya ekonomisinin niceliksel özelliklerini özetlersek; Dünya ekonomisi toplam 80 trilyon dolar civarında bir hasılaya sahip olup, Satınalma Gücü Paritesine göre Avrupa Birliği, ABD ve Çin ile birlikte Japonya ekonomilerinin her biri bu hasılanın yaklaşık ve kabaca beşte birini üretmektedir. Dünya'da yılda, 19 trilyon dolar civarında mal ticareti ve 4,5 trilyon dolar civarında hizmet ticareti gerçekleşmektedir. Yıllık Doğrudan Yabancı Sermaye yatırım hacmi 1,4 Trilyon dolar etrafındadır. Dünyadaki 60 bin civarında Çok Uluslu Şirket ve bunların 900 bin civarındaki bağlı ortaklıkları küresel ticaretin yüzde 70'ini gerçekleştirmekte, en büyük 200 şirket dünyanın GSYİH'sının %30'unu oluşturmaktadır. Günde 2 Trilyon dolardan fazla para küresel finans piyasalarında işlem görmektedir. Dünya nufusunun 1/5'ini teşkil eden gelişmiş ülkeleri dünya hasılasının yüzde 60'ına yakınını alırken, diğer taraftan 1,1 Milyar kişi günde bir doların altında, 3 Milyar kişinin günde 2 doların altında bir gelirle yaşamaktadır. Kişi başı gelir bağlamında en alttakiler ile en üsttekiler arasındaki fark 1820'de 1/3 iken,1870'de 1/7'ye 1913'te 1/11'e,1960'ta 1/30'e 1997'de 1/74'e ulaşmıştır. 10 ülke küresel Arge harcamalarının yüzde 90'ına yakınını gerçekleştirmektedir. Lüksemburg'ta yıllık kişi başına gelir 88.000, Burindi'de 125, Etopya'da 177 dolardır. Kişi başına geliri 50.000 doların üzerinde 7 ülke ile 30-50 bin dolar arasında 17 ülkenin oluşturduğu merkez ülkeler, kişi başına geliri 5-10 bin dolar arasında 26 ülke ile yarı çevre ve 55 ülke 1000 dolarla 4000 dolar arasında 55 ülke ile 1000 dolar altında 52 ülkenin oluşturduğu çevre ülkelerden oluşan, bazı bölgelerinde hergün binlerce insan ve çocuğun açlıktan öldüğü, milyonlarca insanın temiz içme suyu ve sağlık hizmetlerinden bile uzak olduğu 7 Milyar kişinin yaşadığı bir dünya ekonomisi.

Niteliksel özelliklerinden bahsedersek; son otuz-kırk yılda, dünya ekonomisi daha yoğun bir bütünleşme sürecine girmiştir. Bu süreçte dünya ticaretinin hızla büyümesi devam etmektedir. Uluslararası sermaye hareketleri patlamıştır. Ülkelerin birbirleriyle olan ilişkileri artmış ve karşılıklı bağımlı hale gelmişlerdir. Ekonomik şoklar çok daha hızlı ve kolaylıkla diğer ülkelere yayılmaktadır. Günümüz dünya ekonomisini, bir lego gibi iç içe geçmiş olan, birbirini etkileyen ve etkileşen iki süreç ve ana zeminler olan Küreselleşme ile Bilgi Toplumu şekillendirmektedir. Bir bakış açısıyla bugünkü dünya ekonomisinin x ve y temel koordinatlarının Küreselleşme ve Bilgi Toplumu/Bilgi Çağı'nın ekonomisi olarak Yeni Ekonomi olduğunu ve dünya ekonomisinin bugünki durumunu büyük ölçüde bu iki sürecin belirlediğini düşünüyorum. Bu noktada küreselleşme bütün dünyayı artık küresel bir köy haline getirdi ve dünya ekonomisi küresel bir pazar haline geldi. Küresel rekabet bir anlamıyla bu iki bütünleşik platformun üzerinde gerçekleşmektedir.

1980'lerin ortasından itibaren ortaya çıkan ve bir anlamda Bilgi Toplumunun ekonomisi olarak değerlendirebileceğimiz "Yeni Ekonomi" küresel niteliğiyle; yeni rekabet ortamı, yeni pazarlar, yeni aktörler, yeni kurallar, yeni ürünler, yeni üretim/yönetim yöntemleri,yeni finansal düzen, yeni teknolojiler, yeni rekabet, yeni sektörler, yeni riskler, yeni ağlar, yeni güç merkezleri,yeni uçurumlar, yeni kalkınma, yeni bir işbölümü, yeni devlet formları ile küresel ekonomik sistemi kökünden dönüştürmekte, değiştirmektedir. Eski ekonomi önemini, kârlılığını, istihdam gücünü, üretim kapasitesini yavaş yavaş yitirirken, ortaya çıkan yeni ekonomik yapı ekonomik büyümenin lokomotifi olmaktadırlar. Dünyada teknoloji alanında yaşanan hızlı değişim, uluslararası finansal sistemin ve ticaret sisteminin giderek serbestleşmesiyle birleşince, iş yapma biçimlerinde önemli değişimler yaşanmaktadır. Bilgi yoğun ve yüksek katma değerli mal ve hizmet üretebilmek, rekabet gücünün belirleyicisi olarak önem kazanmaktadır. Günümüzün küresel rekabet ortamına ve dünyanın iktisadi, siyasi ve askeri dinamiklerine baktığımızda rekabetin yeni paradigmasının "yenilik/inovasyon" temelli olduğu açıkça görülmektedir. Bugün "yeniliğin" rekabet gücünün motorudur.Yenilik, Arge ve teknoloji temelli bir küresel rekabet ortamı; teknoloji, altyapı, sermaye ve insan kaynağına sahip olan ülkelere avantajlar sağlamaktadır. Bu kaynaklara yeterince sahip olmayan, düşük ücretlerle rekabet etmeye çalışan ülkelerin küresel rekabette sürdürülebilir bir rekabet üstünlüğü sağlamaları mümkün değildir.

Ben Küreselleşmeyi; Kural kitabı; büyük oranda hegomon güç ile birlikte sınırlı sayıda gelişmiş ülke ve bunların kontrolündeki uluslarüstü kurumlar ve Çok Uluslu Şirketlerin hakimiyetinde oluşturulan "Batı merkezli", dünyada karşılıklı bağımlı ve iç içe geçmiş "organik", eşitsizliği arttıran "adil olmayan/eşitsiz", bugünün gelişmekte olan ülkelerin kalkınmasının önünü tıkayan "neo-liberal kapitalist" ideolojinin hâkimiyetinde, "yeni/bilgi ekonomi temelli", dünyanın farklı bölgelerinde farklı yoğunlukta olan "homojen

Bir ülkenin dünya piramidindeki mevkiini, ürettiklerinin dünya pazarlarındaki rekabet edebilirlik düzeyi belirlemektedir." Küreselleşen dünya piyasalarına entegre olmuş bir ülkenin firmalarının ve ürünlerinin kendi yurt içi piyasasında bile rekabet şansı ancak bunların küresel rekabet gücüne sahip olması ile mümkündür.

olmayan”, küresel ekonomik, siyasal ve kültürel “zorunlu/kaçınılmaz bütünleşme” ile tanımlanabilecek,teknolojik gelişmelerden beslenen “teknoloji itişli/yönlendirmeli”, Çok Uluslu Şirketlerin ve finans kapitalin hâkimiyetinin arttığı “sermaye güdümlü”, ulus-devletin aşındığı “uluslarüstü”, Amerikan güdümlü Amerikan kitle kültürünün homojenleştirici ve türdeşleştiriciliği içerisinde “tek tip küresel kültür eğiliminde”, ülkeler için “fırsatlar ve tehditler”de taşıyan küresel entegrasyon süreci olarak değerlendiriyorum.

Küreselleşme, başta ekonomi olmak üzere, siyasal, sosyal ve kültürel alanda köklü değişimlerede neden olmaktadır. Siyasal küreselleşmenin, ulus devletlerin ve ulusal kültürel kimliklerin çeşitli alanlardaki egemenliğini aşındırarak ulus devletin ve ulusal kültürel kimliklerin kriz yaşamasına neden olduğu görülmektedir. Diğer taraftan kültürel küreselleşmenin bugünki formu ile insanoğlu, Amerikan ve Batı kültürlerinin hakimiyetindeki kültürel bir homojenleşme süreci ile tek tipleşmekte/türdeşleşmekte ve kültürel bir çeşitlilik içerisindeki bu dünyaya veda etmektedir. Bugünkü küresel kültür, kapitalist tüketim kültürünü temsil etmekte ve bu tüketim kültürünün alabildiğince yaygınlık kazanmasını amaçlamaktadır.

Türkiye Ekonomisini kısaca ve özetle değerlendirirmisiniz

Metaforik bir ifade ile Türkiye ekonomisinin bir nevi röntgenine veya kan değerlerine bakarsak; 800 Milyar dolar civarındaki milli geliri ile Dünyanın 18-19’uncu Ekonomisi, Kişi başı milli geliri yaklaşık 10.000 dolar civarında ve dünya sıralamasında 60’lı sıralarda yer alan, bugünlerde enflasyonu yüzde 7’lerde, büyüme hızı yüzde 3-4 arasında olan, Bütçe açığı 20-25 Milyar arasında ve GSMH’ya oranı yüzde 1,2’ ler civarında olan, işsizliği yüzde 10’lar civarında gezinen, Milli Gelirine oranları sırasıyla ve yaklaşık olarak; Cari açık yüzde 5, Dış borcu yüzde 50, Yatırımların yüzde 20,tasarrufun yüzde 13-14, Arge harcamaları yüzde 0,9 olan Enerji konusunda yüzde 60-70 dışa bağımlı, imalat sanayiinin payı yüzde 15-16’larda ve düşük ve orta teknolojilerde yoğunlaşmış, verimlilik ve çalışan başına sermaye stoğu gelişmiş ülkelerin oldukça altında, dünya klasmanında orta gelir grubunun üst segmentinde, özetle ülke ekonomileri liginde ikinci ligin üst sıralarında yer alan 2023 yılında birinci lige çıkmayı hedeflemiş 77 milyon nüfusu olan bir ekonomi. Bu tabloyu yorumlarsak, bardağın yarısı dolu yarısı boş gözüküyor diyebiliriz. Tabiiki geçmişe bakınca gelinen durumu küçümsemek mümkün değil. Türkiye ekonomisinin 2000’li yılların başına göre bugün daha güçlü olduğu ortada olmakla birlikte aynı zamanda ekonomik kalkınma sürecindeki yanlış politikalar sonucunda bugün yapısal sorunlar taşıyan bir ekonomi durumunda olduğuda açıktır. Bu yapısal sorunların başında; eğitim, bilim-teknoloji,sanayileşme, tasarruf, yatırım, istihdam ve cari açık sorunları gelmekte olup bunların bazısı sebep bazıları sonuç olarak ortaya çıkmakta ve ekonominin büyümesini, rekabet gücünü olumsuz etkilemektedir.

Türkiye Ekonomisininin temel sorunları içinde sizce en büyük öneme sahip olanı hangisidir ?

Türkiye ekonomisinin en büyük ve jenerik sorunu kanımca düşük tasarruf oranıdır. Bu sorun yatırım, cari açık,istihdam başta olmak üzere tüm diğer sorunlarına olumsuz etki yapmaktadır. Bir nevi kalkınmanın motoru olan yatırımların ana kaynağını teşkil eden tasarruf oranı 2000’li yılların başından bugüne büyük düşüş göstermiş ve bugün yüzde 13 düzeylerine inmiştir. Bu tasarruf oranı ile sürdürülebilir yeterli büyüme oranlarını sağlamak zordur. Nasıl 1000-1200 cc hacmindeki bir motor ile 2000 cc lik araç hızını yapmak mümkün olmayacaksa. Türkiye Ekonomisinin önündeki en büyük handikap budur. Bu konu diğer sorunların gölgesinde kalmaktadır, bu kadar hayati hatta en hayati konuya gereken dikkatin ve çözüm çabasının harcanmadığı kanaatindeyim. Bununla birlikte tasarruf açığı gibi önem taşıyan bir diğer konu sanayileşmedeki yetersizliği ve imalat sanayiinin yapısındaki dönüşüm sorunudur. 1980-2012 arasında imalat sanayiinin önemli bir mesafe kat etmiş olduğu bir gerçektir. Ancak yeterli değildir. Türkiye imalat sanayiinde 1980’de 2,5 milyon kişinin çalışırken bugün yaklaşık 4,5 milyon kişinin çalışmaktadır. Katma değeri 1980’deki düzeyine göre 2011’de tam 5 kat artmıştır. Ancak aynı dönemde Güney Kore’nin imalat sanayii 13 kat, Çin’in imalat sanayii ise 23 kat büyümüştür.2007-2011 döneminde ise, imalat sanayii katma değeri toplamda Türkiye’de yüzde 13, Güney Kore’de yüzde 24, Çin’de ise yüzde 28 oranında büyümüştür. Son dönemde büyük sanayi gruplarının önemli bir kısmı yatırım kararlarında imalat sanayii yerine imalat-dışı alanlarda (hizmetler ve enerji) sanayi dışı sektörleri tercih etmektedir.Yabancı Yatırımlarındada imalat sanayinin payı azalmıştır. Banka kredileri içinde imalat sanayii şirketlerinin payı 2000’deki yüzde 50 düzeyinden, 2012’de yüzde 20’ler düzeyine kadar gerilemiştir.

2000’li yıllarda düşük teknolojili ürünlerin Türkiye’nin toplam ihracattaki payı yüzde 53’ten yüzde 38’e gerilerken, Orta teknolojili ürünlerin payı ise yüzde 24’ten yüzde 38’e yükselmiştir. Ancak ileri teknoloji ürünlerinin payında bir gelişme olmamıştır. Türkiye’nin Avrupa Birliği pazarındaki düşük teknolojili ürünlerde pazar payı 2000’de yüzde 2,3, 2011’de ise yüzde 2,4’tür. Orta teknolojili ürünlerde ise 2000’de yüzde 0,5 olan Türkiye’nin Pazar payı 2011’e gelindiğinde yüzde 1,5 düzeyine gelmiştir. İleri teknolojili ürünlerde ise Türkiye’nin Avrupa’daki pazar payı yok denecek kadar azdır ve son 10 yılda hiç değişmemiştir. Türkiye’nin imalat sanayi ihracatında bir dönüşümün gerçekleşmekte olduğu görülmekle birlikte orta ve ileri teknoloji ürünlerinin payı yeterince arttırılamamıştır. Türkiye ihracatının ürün çeşitliliğine gidemediğini, temel ihracat ürünlerinin, ne yazık hâlâ emek ve kaynak yoğun sektörlerden olduğu görülmektedir.

Sanayi sektörü küresel ekonomiye entegre olmaktadır. Bazı sektörlerde rekabet gücü yükselirken, imalat sanayi üretiminde ve istihdamında büyük paya sahip bazı sektörlerin rekabet gücünde düşüş gözlemlenmektedir. İmalat sanayiinde son dönemlerde düşük teknolojili bir yapıdan orta teknolojili bir yapıya dönüşülürken yüksek teknolojiye geçiş yetersizdir. Dış ticaret verileriyle birlikte değerlendirildiğinde imalat sanayiinin son 20 yılda yaşadığı dönüşümü ,“İthalatlaşma”, “Uluslararasılaşma” ve “Asyalılaşma” eğilimi içinde olmak şeklinde özetlenmektedir. İmalat sanayiinde toplam arzın gittikçe artan bir bölümü ithalat tarafından oluşturulmaktadır. Özetle ulusal sanayinin dışa bağımlılığı derinleşmekte, işsizlik ve dış ticaret açığı kronikleşmektedir.

Bir ülkenin dünya piramidindeki mevkiini, ürettiklerinin dünya pazarlarındaki rekabet edebilirlik düzeyi belirlemektedir.” Küreselleşen dünya piyasalarına entegre olmuş bir ülkenin firmalarının ve ürünlerinin kendi yurt içi piyasasında bile rekabet şansı ancak bunların küresel rekabet gücüne sahip olması ile mümkündür. Bu nedenle küresel rekabet gücünün geliştirilmesi ve bu bağlamda yapısal dönüşümün sağlanması Türkiye ekonomisi için hayati bir önem taşımaktadır.

Türkiye’nin 2023 için iddialı hedefleri vardır. Bugün başarının basit formülleri yoktur. Başarıların temel unsurları, izlenen politikalarda ve uygulamalardadır. Küresel ekonomi içinde kalkınarak gelişmiş ülkeler ligine katılmak piyasa tarafından spontane gerçekleştirilen bir süreç olmayıp kollektif, sürekli, sistematik ve stratejik yaklaşım içeren bir süreci ve çabayı gerektirmektedir. Kalkınma nitelikli insangücü, teknolojik yetenek, yenilikçilik, yatırımlar, kurumsal kalite ve daha birçok alanda gelişmeyi ve yetkinliği arttırmayı gerektirmektedir. Bu yetenek, birikim ve yetkinliklerin hiçbiri kendi başına oluşmaz. Bugünün dinamik, rekabetçi, teknoloji temelli-yenilikçi, bütünleşmiş, istikrarsız ve belirsiz rekabet ortamında ülkemizin kalkınması ve küresel ekonomiye entegrasyonu; küresel sistemin hâkim/hegemon ülke ve ülkelerinin, uluslarüstü kurumlarının ve Ç.U.Ş’lerin tercihlerine, telkinlerine ve yönlendirmelerine göre veya küreselleşme akıntısına bırakılarak gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Geçmişte etkin devlet müdahaleleri ve korumacı politikalarla sanayileşen gelişmiş ülkeler, bugün merdiveni tekmeliyerek gelişmekte olan ülkeleri aktif sanayi ve teknoloji politikaları izlemekten alıkoymaktadırlar.Türkiye’nin kalkınması serbest piyasanın, olmadığı için görünmeyen eline bırakılamaz. Bu noktada sorun, hükümetlerin bu sürece müdahale edip etmemesi değil, bu süreçte en doğru ve etkin şekilde nasıl görev alması gerektiği noktasındadır.

Küreselleşmenin getirdiği düzenden herkes karlı çıkmamakta, kazananları ve kaybedenleri olmaktadır. Küresel ekonomiye doğru entegre olanlara fayda, olamıyanlara zarar vermektedir. Küreselleşme ve ona eşlik eden yeni ekonomi ile birlikte sanayi devriminde olduğu gibi dünyada kartlar yeniden dağıtılmaktadır. Mukayeseli avantajlar yeniden şekillenmektedir. Küreselleşmenin oluşturduğu uluslararası karşılıklı bağımlılık asimetriktir ve eşitsizlikler/adaletsizlikler taşımakta ve üretmektedir. Dünya değişmekte ve bizim de onunla birlikte değişmemiz gerekmektedir. Mesele, değişimi doğru algılayabilmek ve okuyabilmek, ardından gerekli doğru ve etkin politikaları belirleyerek uygulayabilmektir. Diğer taraftan firmaların faaliyet platformu olarak varsayılan “serbest ve adil piyasa koşulları” gerçek dışı teorik bir dünyaya ait olduğundan M.Porter’in ifade ettiği gibi “artan küresel rekabet dünyasında, devletler daha az değil, daha çok önemli hale geldiler.” 2008 Finans krizi bugün için bunu en açık şekilde ortaya koymuştur.

Son olarak Türkiye ekonomisi için önerilerimizi özetlersek ;

Her ülkenin kendine özgü tarihi, kültürel, sosyal, politik, ekonomik, teknolojik, coğrafi, beşeri koşulları vardır. Özgün politika üretimi ve politik harmanlama her bir devletin bu özelliklerine göre değişmektedir. Başarı için tek bir standart reçete yoktur ve bu konudaki standart dayatmalar başarılı sonuç vermemiştir. Bir ülkenin hemen her alanda başarılı olması mümkün olmadığı gibi nerelerde olması gerektiğini sadece serbest piyasaya bırakması doğru değildir. Bu nedenlerle Türkiye’nin kalkınma ve küresel rekabet gücü konusunda dünyadaki bugüne kadar yaşanan deneyimlerde göz önüne alarak kendi özgün politikalarını belirlemesi elzemdir. Yukarda belirtildiği gibi bu noktada da devlete stratejik görev ve sorumluluklar düşmektedir. Kastımız ekonomide devletçi

politikalar değil piyasa dostu, stratejik-etkin kalkınmacı devlettir.

Neo-liberal kalkınma modeli içinde ülkelerin kaderi piyasanın o görünmez eline kalmaktadır. Tarih o görünmez elin kalkındırdığı bir ülkeye tanıklık etmemiştir. O halde Türkiye'nin kalkınmasında, o görünmez elden ziyade ülkenin nerede olduğunun ve nereye gitmesi gerektiğinin ve bunun için gerekli yol haritalarının bilinçli ve yetkin şekilde belirlendiği stratejik politika, plan ve uygulamalara güvenilmesi ve teslim edilmesi gerek şarttır.

Türkiye'nin teknolojik düzeyini yükseltmesi ve yenilikçiliğe dayalı bir ekonomi haline gelmesi için bilim-teknoloji politikası, sanayi politikası, ticaret politikası, para/maliye politikaları ve kalkınma politikasının bu amaçları sağlıyacak eşgüdüm ve birliktelik içinde oluşturulması ve uygulanması gerekmektedir. Bütün bu politikalar birleşik kaplar gibi birbirine bağlıdır.

Türkiye ekonomisinin teknolojik düzeyinin yükseltilmesi, yeni ve ileri teknoloji üretiminde yetkinliğini arttırması ve bu amaca hizmet eden ilk etapta yoğun teknoloji transferi ve birlikte ve devamında yeterli Arge ile sağlanabilir. Bunun için Arge'ye ayrılan kaynakların arttırılması, yeterli ve nitelikli Arge personelinin yetiştirilmesi, kıt Arge kaynaklarının doğru alanlarda seçici şekilde kullanılması, gerekli ileri teknolojilerin transfer edilmesi ve iyi işleyen, etkin bir Ulusal Yenilik Sisteminin oluşturulması gerekmektedir.

Türkiye'nin tasarruf düzeyi belirlenen kalkınma ve büyüme hedeflerini sağlıyabilecek düzeyde değildir. Bu konuda acil önlemler ve politikalar geliştirilmelidir.

Küresel rekabette insanın artan önemi nedeniyle Türkiye'nin, küresel rekabet için gerekli üstün niteliklere sahip insan gücünü sağlayabilecek kalitede ve nitelikte bir eğitim sistemini oluşturmalıdır.

Yine küresel rekabetin bir gereği olarak ülkenin altyapı düzeyinin, kurumsal kalitesinin uluslar arası rekabet için gerekli ve yeterli düzeye yükseltilmesi zorunluluk arz etmektedir.

Devletin 2023 ekonomik hedeflerinin gerçekleştirilmesi büyük yatırım hamlesini gerektirmektedir. Bu nedenle Yatırımların teşvik edilmesi ve desteklenmesi için Kalkınma Bankacılığı enstürümanının iyi kullanılmasını öneriyorum. Özellikle stratejik alanlarda yatırım kredi vadelerinin 15-20 yıllara çıkarılması ve doğru projelerin ortaya konularak özel sektörün katılımının sağlanması önemlidir.

Türkiye gibi bir ülkede dünyada hakim Neoliberal Ortodoks doktrinin doğmalarına uyarak Merkez Bankası'nın hedefini fiyat istikrarı ile sınırlamak hem lüks hemde yanlıştır. Merkez Bankası özellikle parasal sistemin merkezi olarak ekonominin kalbi konumundadır. Böyle bir kurumun büyüme ile ilgili sorumluluğu olmalıdır.

Türkiye ekonomisinin yapısal dönüşümü yalnızca makro politikalarla ve yatay sanayi politikaları ile gerçekleşmemektedir. Yapısal dönüşüm mikro bazda, sektörlerde olacak ise mikro/sektörel politikalar üretilmeli ve uygulanmalıdır.

Bir diğer önerim; Savunma Sanayinin bugüne kadarki kaydettiği gelişmede Rahmetli Özal'ın Savunma Sanayi Destekleme Fonu'nu (SSDF) kurmasının büyük katkısı ve payı vardır. Türkiye için bugün hayati öneme haiz Yenilikçilik ve teknoloji üretim yeteneğini arttırmak için ssdf benzeri Araştırma Geliştirme Destekleme Fonu'nun kurulmasıdır.

Son olarak Ben İstanbul Ticaret Üniversitesi'nde öğretim üyeliğim yanısıra Üniversite İş Dünyası İlişkileri Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü olarakta görev yapmaktayım. İTO'nun üniversitesi olarak İşdünyası ile sürekli temas halindeyiz, sorunlarını izleyip çözümüne katkıda bulunmaya çalışıyoruz. Bu bağlamda küresel rekabet ortamında ülkemiz için cephede savaşan sanayicilerimizin ama özellikle KOBİ'lerimize hemen her alanda daha çok sahip çıkılmasının gerekliliğini gözlemekteyim. Dünyadaki hızla değişen koşullar ve hiper rekabet ortamında çok çok zorlanıyorlar. Uluslararası rekabette yarışan ülkeler değil, ülkelerin makro ve mikro yeteneklerinin ve niteliklerinin desteklediği ve belirlediği endüstrilerdeki firmalardır. Gelişmiş ülkelerin devasa teknolojik, finansal, yönetsel ve siyasal güce sahip Çok Uluslu Şirketleri ile aynı şartlarda rekabet edebilmek için ülke firmalarının ve endüstrilerinin gerekli her türlü kaynak ve yeteneklere sahip olması ve geliştirilmeleri zorunludur.

Bana bu röportaj vesilesiyle görüşlerimizi paylaşma imkanı verdiği için derginize, Ankara Lojistik Üssü Yönetim Kuruluna ve tüm Lojistik camiasına saygı ve teşekkürlerimi iletiyorum.